

SỔ TAY KHUYẾN NÔNG

Giới thiệu kinh nghiệm một số mô hình khuyến nông về phát triển nông nghiệp bền vững theo phương pháp có sự tham gia ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số tại huyện Mang Yang, tỉnh Gia Lai

Dự án Hợp tác kỹ thuật Nâng cao năng lực Phát triển Nông nghiệp và Nông thôn có sự tham gia của người dân để giảm nghèo ở khu vực Tây Nguyên do Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản tài trợ.

Tháng 8 năm 2013

Lời nói đầu

Sự giao tiếp giữa những nông dân và cán bộ địa phương là vấn đề cần giải quyết trong các hoạt động mở rộng nông nghiệp, đặc biệt đối với vùng dân tộc thiểu số tại Việt Nam. Về nguyên tắc, hoạt động mở rộng cần được thực hiện dựa trên thỏa thuận giữa hai bên thông qua thảo luận. Tuy nhiên, việc này còn tốn nhiều thời gian và ngân sách.

Trong dự án này, vấn đề “làm thế nào để nâng cao sự tham gia của người dân trong các hoạt động mở rộng nông nghiệp mà cán bộ địa phương cung cấp” được chú trọng và xem xét thông qua các hoạt động mở rộng thực tế giới thiệu các kỹ thuật khác nhằm hướng tới sản xuất bền vững trong vùng.

Phần dưới đây giới thiệu từng bước xúc tác nâng cao sự tham gia của người dân, đưa ra các khuyến nghị cho kế hoạch và thực hiện.

Ảnh bìa:

Ông Plinh - “Nông dân chủ chốt” trình diễn cách chế biến phân hữu cơ Bokashi với sự hỗ trợ của bà Dung - Xúc tác viên (Nhóm giúp việc dự án)

Vùng thí điểm: Xã Lơ Pang và Kon Thụp, huyện Mang Yang, tỉnh Gia Lai, Việt Nam

Mục lục

Trang

Nguyên tắc chung để cải thiện sự tham gia của người dân.....	1
Các bài học chính của từng bước	2
Giải pháp tổng hợp cho nông nghiệp bền vững áp dụng tại khu vực dự án JICA Mang Yang.....	3
Chiến lược chuyển giao vào chuỗi sản xuất bền vững	4
Bước 1 Những vấn đề ưu tiên của nông dân.....	5
Bước 2 Giới thiệu giải pháp kỹ thuật.....	7
Bước 3 Phát hiện nông dân chủ chốt và tập huấn thành tiểu giáo viên.....	9
Bước 4 Phổ biến, chia sẻ mô hình cùng nông dân chủ chốt.....	11

Tờ rơi thông tin:

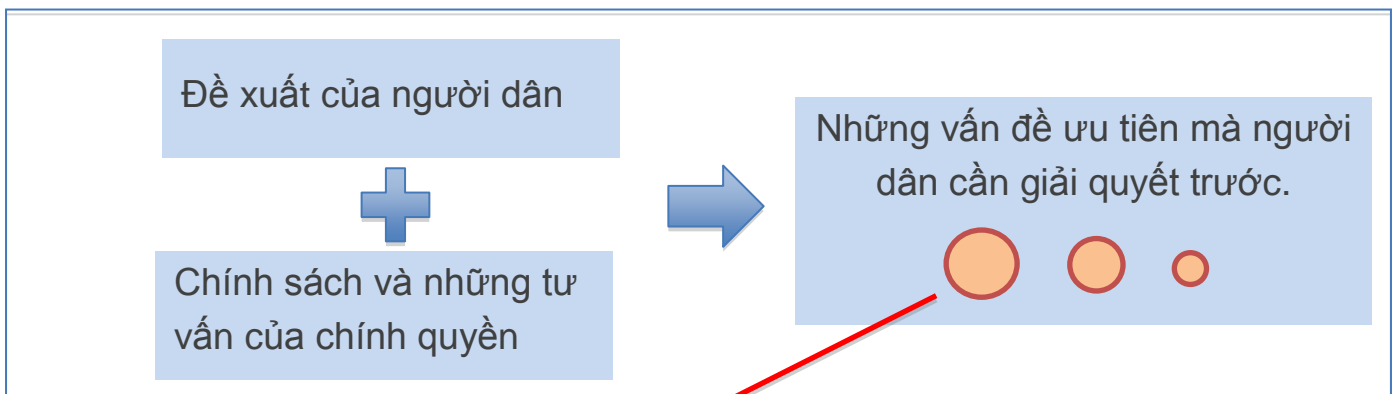
- i. Cách chế biến phân Bokashi
- ii. Cách bón phân Bokashi cho tiêu và cà phê
- iii. Cây họ đậu che phủ đất (Cây Lạc dại)

NHÓM NGƯỜI PHỤ TRÁCH THỰC HIỆN

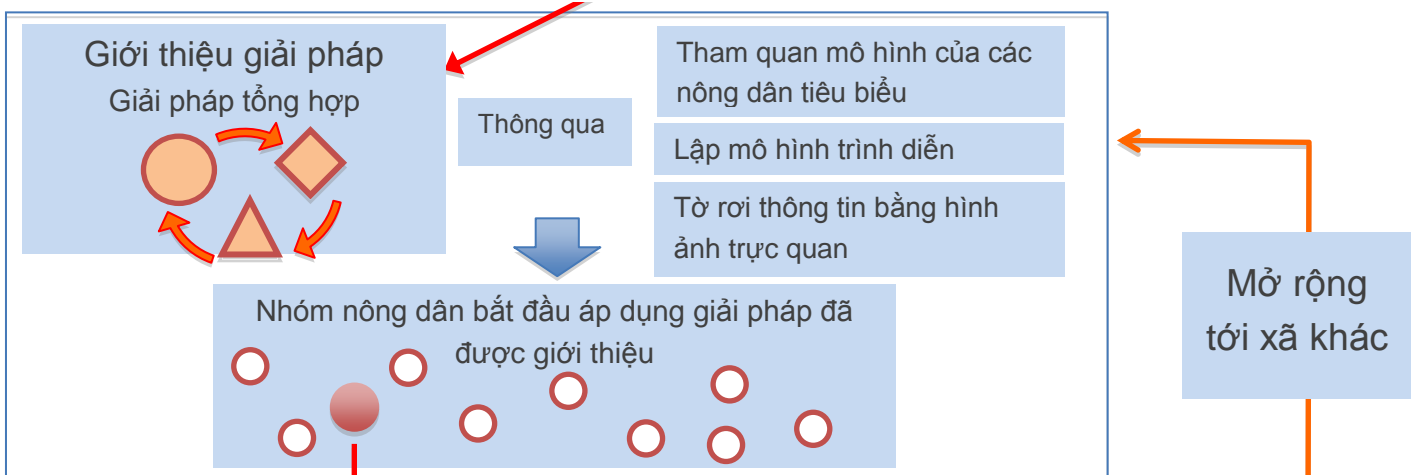
1. Phòng Nông nghiệp & PTNT huyện Mang Yang: Bà Phan Thị Dung, Ông Bùi Văn Kính, Ông Nguyễn Văn Quyền
2. Trạm Thú y huyện Mang Yang: Ông Phạm Tự
3. Trạm Bảo vệ Thực vật huyện Mang Yang: Bà Cao Thị Cẩm Lệ
4. Trạm Khuyến Nông huyện Mang Yang: Ông Nguyễn Văn Cường
5. Nhóm Nông dân chủ chốt: Ông Puih (làng Chuk, xã Kon Thụp); Ông Plinh (làng Sơ Bir, xã Kon Thụp); Ông Hnâng (làng Hlim, xã Lơ Pang), Ông Nôn (làng Đê Roh, xã Lơ Pang)
6. Với sự kết hợp của nhóm cán bộ Văn phòng dự án JICA Mang Yang: Ông Phan Ngọc Minh, Ông Trần Văn Kỳ, Ông Đào Phú Lợi, Ông Takeda Masayuki (tình nguyện viên Nhật Bản)
7. Trân trọng cảm ơn ý kiến đóng góp của Ông Tạ Hữu Nghĩa (Trưởng phòng Giám nghèo, Cục Kinh tế Hợp tác & PTNT – Bộ Nông nghiệp & PTNT), Ông Văn Phú Bộ (Trưởng phòng Nông nghiệp, Sở Nông nghiệp & PTNT, tỉnh Gia Lai)
8. Tài liệu được chỉnh sửa bởi Ông Hama Shugo (Chuyên gia JICA về Nông nghiệp)

Nguyên tắc Chung để cải thiện sự tham gia của người dân

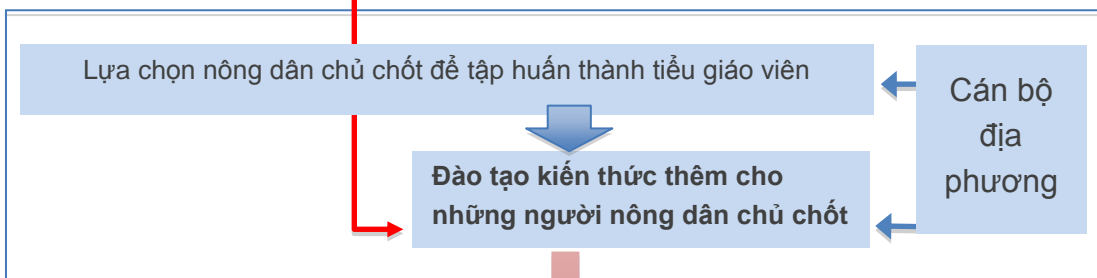
Bước 1: Những vấn đề ưu tiên của nông dân:

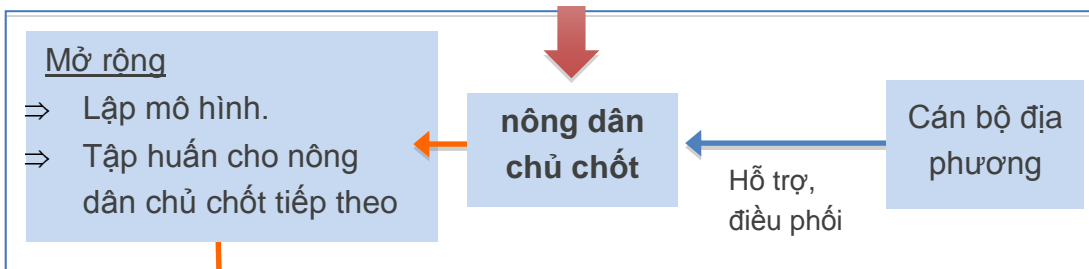
Bước 2: Giới thiệu giải pháp kỹ thuật:

Bước 3: Phát hiện nông dân chủ chốt và tập huấn thành tiểu giáo viên:

Bước 4: Phổ biến, chia sẻ mô hình cùng nông dân chủ chốt:

Các bài học chính của từng bước

Bước 1 Những vấn đề ưu tiên của nông dân

- Bài học 1: Để người dân đưa ra ý kiến đề xuất trước, nhưng không phải là danh sách mong muốn.
- Bài học 2: Đánh giá đề xuất cần phải được thực hiện với người dân.
- Bài học 3: Thực hiện hoạt động dựa trên đề xuất đã được đánh giá.

Bước 2 Giới thiệu giải pháp kỹ thuật

- Bài học 4: Người nông dân chấp nhận hỗ trợ kỹ thuật, không phải hỗ trợ vật liệu.
- Bài học 5: Mô hình trình diễn trên thực tế và phiếu thông tin đã cung cấp cho tất cả người dân cơ hội học tập.
- Bài học 6: Không chỉ lý thuyết mà kỹ thuật thực tế cũng được giới thiệu cho người dân.

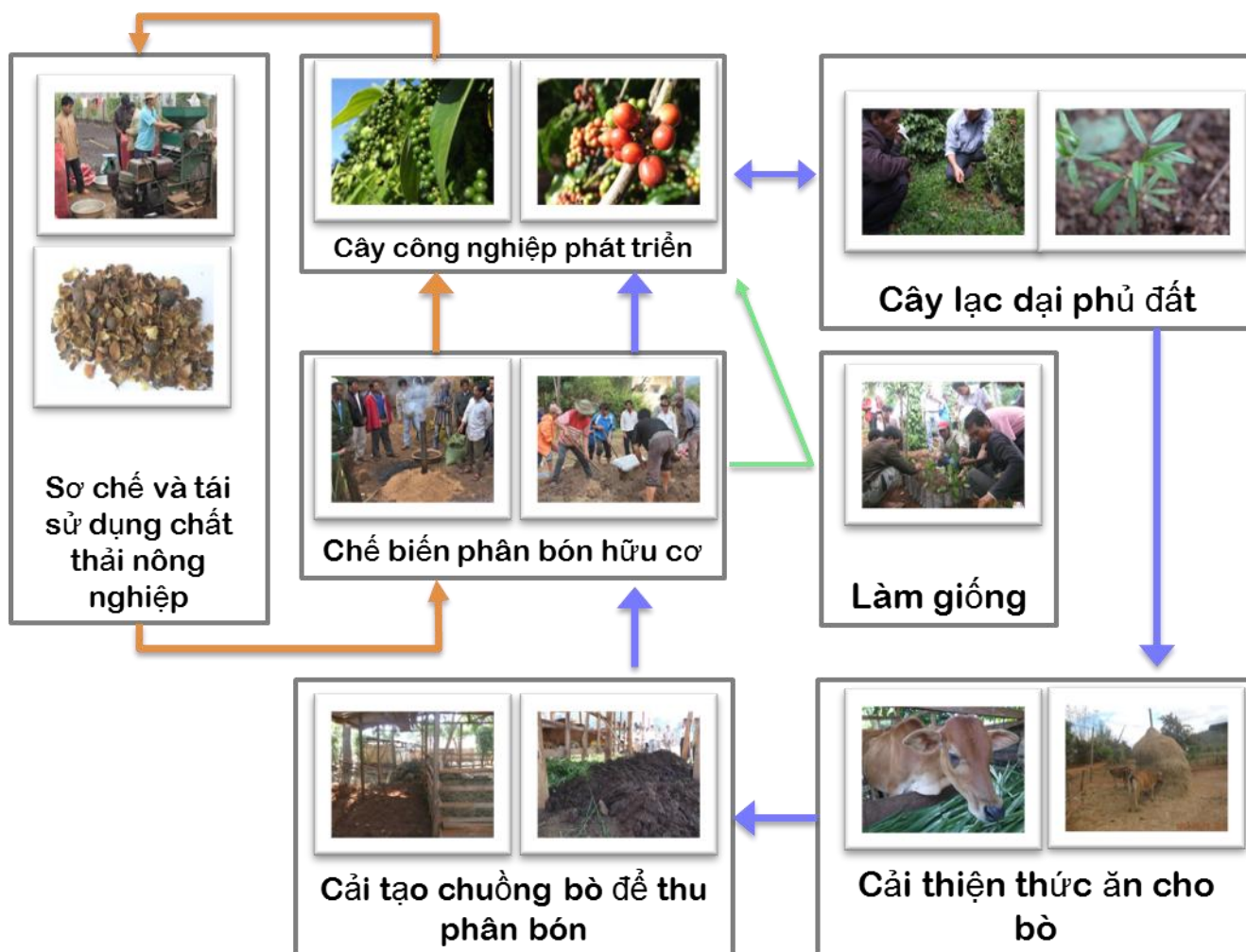
Bước 3 Phát hiện nông dân chủ chốt và tập huấn thành tiểu giáo viên

- Bài học 7: Nông dân chủ chốt phải có đầy đủ kỹ thuật sản xuất tiên tiến và điều kiện sản xuất nông nghiệp tốt.
- Bài học 8: Nông dân chủ chốt được chọn phải là những người luôn sẵn sàng giúp đỡ, chia sẻ kiến thức cũng như kinh nghiệm cho những nông dân khác không chỉ trong mà cả ngoài vùng dự án khi có yêu cầu.

Bước 4 Phổ biến, chia sẻ mô hình cùng nông dân chủ chốt

- Bài học 9: Nông dân chủ chốt tham gia vào các hoạt động hội thảo mở rộng mô hình với vai trò là hướng dẫn viên chính.
- Bài học 10: Người nông dân chủ chốt tiếp tục chia sẻ kỹ thuật với những người nông dân khác thông qua thực hành kỹ thuật cũng như chăm sóc mô hình trình diễn.

Giải pháp tổng hợp cho nông nghiệp bền vững áp dụng tại khu vực dự án JICA Mang Yang

Chi tiết xin vui lòng tham khảo phiếu thông tin nông nghiệp (đính kèm)

Các hoạt động liên quan dựa vào nhu cầu của người dân

Quản lý dịch hại

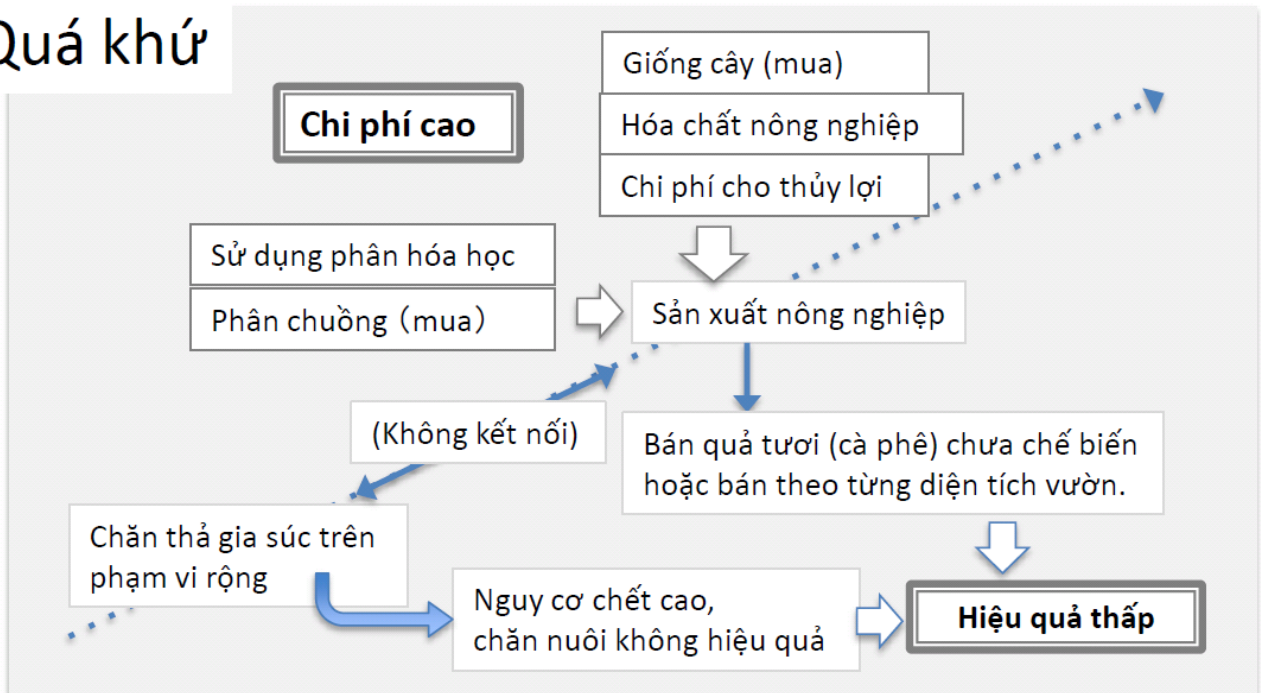
Trồng cây cao su

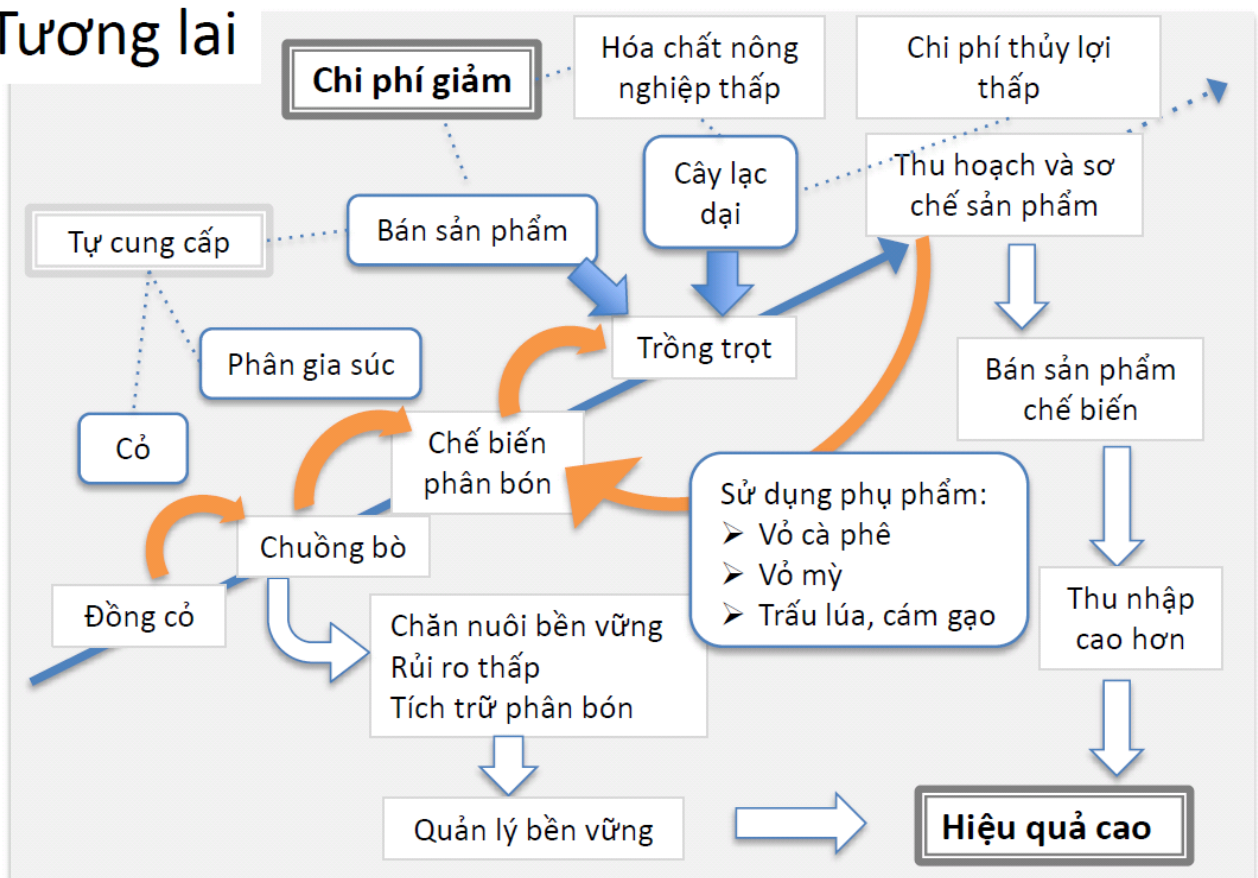
Trồng lúa nước

Chiến lược chuyển giao vào chuỗi sản xuất bền vững

Quá khứ

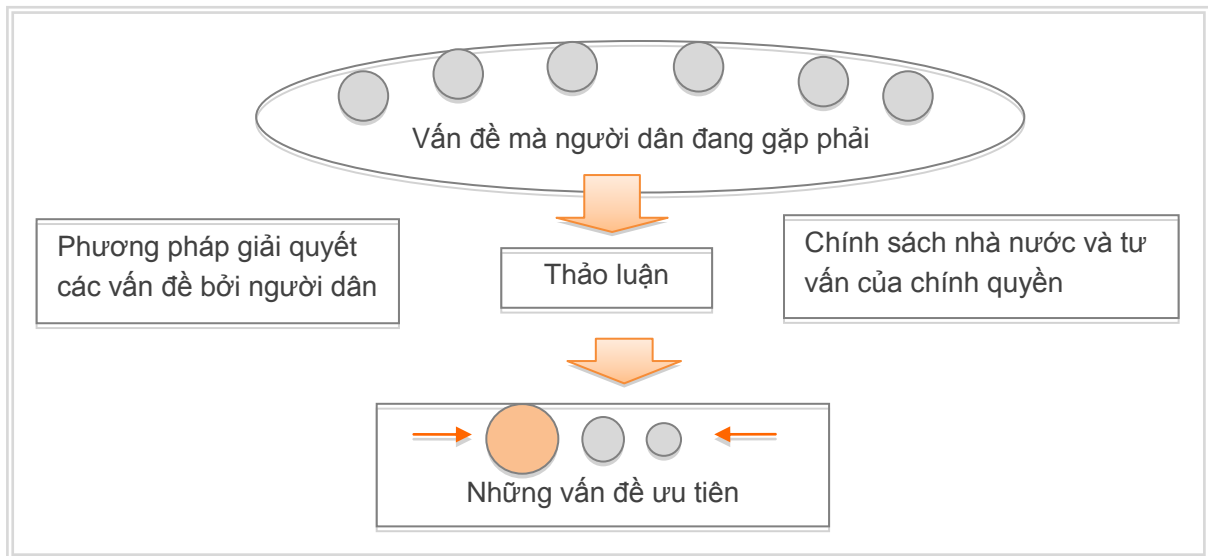

Tương lai

Bước 1 Những vấn đề ưu tiên của nông dân

Mục tiêu của bước 1: Để người dân nói ra những vấn đề của họ, và để họ tự thảo luận để tìm ra những nhu cầu thực sự. Nhằm khuyến khích tính chủ động của người dân trong việc thực hiện các hoạt động để cải thiện cuộc sống của họ.

■ Bài học 1: Để người dân đưa ra ý kiến đề xuất trước, nhưng không phải là danh sách mong muốn.

Trường hợp không thích hợp: Người dân điền vào phiếu đề xuất những mong muốn của họ dựa trên những khó khăn trong cuộc sống hàng ngày. Kết quả là dự án nhận được phiếu yêu cầu cái gọi là “danh sách mong muốn”.

Trường hợp thích hợp: Người dân được tham gia vào thảo luận để xác định vấn đề, lựa chọn vấn đề cần ưu tiên giải quyết trước, không phải chỉ là danh sách mong muốn.

■ Bài học 2: Đánh giá đề xuất nên được thực hiện với người dân.

Trường hợp không thích hợp: Sau khi tổng hợp thông tin từ người dân, cán bộ quyết định những vấn đề ưu tiên giải quyết mà không có sự thảo luận với người dân.

Trường hợp thích hợp: Phân tích vấn đề sử dụng phương pháp xúc tác, tổ chức họp làng để lắng nghe giải thích của người dân về những khó khăn họ gặp phải. Đồng thời cán bộ tư vấn để người dân nhận ra vấn đề thực sự của họ, phân tích tình hình hiện tại và quá khứ cùng người dân tìm ra giải pháp.

■ Bài học 3: Thực hiện hoạt động dựa trên đề xuất đã được đánh giá và cần thông báo rõ ràng trước khi bắt đầu hoạt động.

Trường hợp không thích hợp: Sau khi đánh giá đề xuất, Ủy ban nhân dân Huyện thực hiện hoạt động mà không công bố kế hoạch hành động tới người dân.

Trường hợp thích hợp: Cán bộ phụ trách lập bản kế hoạch hành động dựa trên lịch thời vụ của người dân và thông báo cho họ về ngân sách, những vật liệu cần thiết và đóng góp của người dân như công lao động, các vật liệu nhằm nâng cao trách nhiệm và sự tham gia của họ trong các hoạt động.

Các hoạt động thực tế của quá trình thực hiện bước 1

1: Kế hoạch hành động thôn là một trong những hoạt động quan trọng trong 2 năm đầu của dự án. Kế hoạch hành động đưa ra ý kiến tóm tắt của người dân, không phải ý kiến của dự án.

Vấn đề	Hoạt động/giải pháp thay thế có thể	Số người hưởng lợi	Cơ quan liên quan	Nguồn lực	Kế hoạch thực hiện
Sau nhiều năm canh tác đất trở nên bạc màu	1. Bỏ hoang đất một vài năm 2. Thuê máy cày xới đất 3. Làm bờ xi măng chống xói mòn đất 4. Áp dụng phân bón để cải thiện dinh dưỡng trong đất	100%	Phòng nông nghiệp, Trạm khuyến nông huyện.	1. Công lao động 2. Đất 3. Phân chuồng	1. Sử dụng phân bón để cải tạo đất (Tập huấn 1 tháng. Thực hiện và đánh giá 1 năm)

Kết quả: Dựa vào bản kế hoạch hành động, Dự án đã tổ chức một số buổi tập huấn để giới thiệu phương pháp cải tạo đất cho nông dân.

- Trung tâm khuyến nông tỉnh Gia Lai đã tổ chức tập huấn để phổ biến kỹ thuật ủ phân hữu cơ và sử dụng phân bón cho cây trồng như cây cà phê, cao su, tiêu cho người dân tại 2 xã Lơ Pang và Kon Thụp vào tháng 5 năm 2010.
- Cán bộ huyện (thành viên nhóm giúp việc) cũng đã tổ chức tập huấn phương pháp ủ phân hữu cơ và phương pháp bón phân trên cây lúa nước, hồ tiêu tại những làng khác trong 2 xã vùng dự án.

2: Sử dụng phiếu đề xuất để người dân thảo luận cùng nhau tìm ra những vấn đề ưu tiên.

Rất nhiều đề xuất được đệ trình lên Ban quản lý dự án, nhưng chỉ một số đề xuất phù hợp với mục tiêu dự án được xem xét.

Trường hợp không thích hợp:

Tại làng Hlim có 16 hộ gia đình đề xuất rằng họ muốn học kỹ thuật trồng giống lúa HT1. Sau khi thảo luận và đánh giá đề xuất với trưởng thôn và các hộ đăng ký. Trên thực tế Dự án đã phát hiện ra họ chỉ muốn được hỗ trợ phân bón hóa học. Đồng thời người dân trong làng Hlim đã biết rõ kỹ thuật trồng giống lúa HT1 (theo giải thích của trưởng thôn).

Trường hợp thích hợp:

Trong trường hợp khác, Ban quản lý dự án đã tổ chức tập huấn cho người dân dựa trên nhu cầu thực tế của họ. Hai hội thảo về phương pháp ươm giống tiêu đã được tổ chức tại 2 xã của vùng dự án. Đã có rất nhiều người dân đến tham dự hội thảo để học hỏi kỹ thuật mới.

3: Dự án thực hiện hoạt động không chỉ dựa trên đề xuất của người dân mà còn giới thiệu giải pháp thay thế.

Khuyến nghị:

Nhiều kỹ thuật mới mà người dân chưa biết áp dụng, nhưng người bên ngoài biết. Do đó cần giới thiệu những kỹ thuật mới tới người dân thông qua tổ chức những chuyến thăm quan học tập, lập mô hình trình diễn.

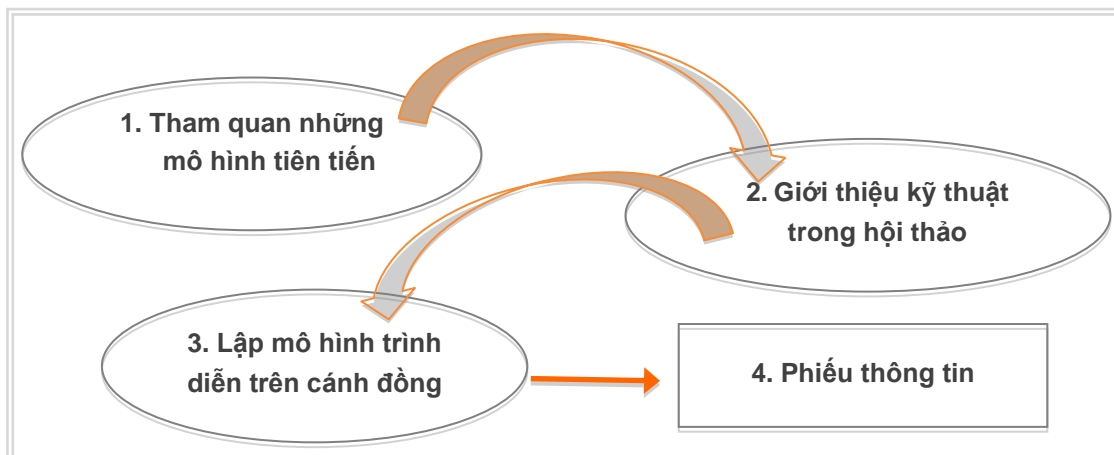
Trường hợp thích hợp: Giải pháp thay thế đã được áp dụng có hiệu quả

- Cây Lạc đại che phủ đất đã được cán bộ huyện (nhóm giúp việc) phổ biến tại 2 xã Lơ Pang và Kon Thụp. Khi người dân biết lợi ích của cây Lạc đại họ sẽ tự mua giống để trồng.
- Cây Keo dậu được trồng làm trụ sống cho hồ tiêu. Loại cây này đã được dự án phổ biến tại 2 xã. Sau khi được dự án phổ biến đã có rất nhiều hộ dân mua cây giống để trồng thay thế cho trụ gỗ và trụ bê tông với mục đích giảm chi phí đầu tư ban đầu.

Bước 2 Giới thiệu giải pháp kỹ thuật

Mục tiêu của bước 2: Người dân trong làng quan tâm đến những kỹ thuật đã được giới thiệu và bắt đầu áp dụng thử nghiệm.

Bài học:

- **Bài học 4: Người nông dân chấp nhận hỗ trợ kỹ thuật trước không phải là hỗ trợ nguyên liệu trước.**

Vấn đề: Giống cây Lạc đại được cung cấp cho người dân nhưng họ đã không trồng mặc dù là họ đã nói tôi sẽ trồng nó.

Giải pháp: Sau khi tham quan mô hình trồng Lạc đại để hiểu về hiệu quả của cây Lạc đại và học về kỹ thuật trồng Lạc đại. Một số hộ nông dân đã tự trồng Lạc đại.

- **Bài học 5: Mô hình trình diễn trên thực tế và phiếu thông tin đã cung cấp cho tất cả người dân cơ hội học tập.** (Người dân chưa có thói quen đọc và viết vì vậy chuyển giao khoa học kỹ thuật cần minh họa hình ảnh, tờ rơi thực hành thực tế trên mô hình trình diễn – lớp học trên đồng ruộng)

Vấn đề: Phụ nữ trong làng không có điều kiện tham gia khi tổ chức tập huấn và hội thảo.

Giải pháp: Thông qua phiếu thông tin, phụ nữ đã biết phân bón Bokashi là gì và họ đã bắt đầu ủ phân với hỗ trợ kỹ thuật từ dự án.

- **Bài học 6: Không chỉ lý thuyết mà kỹ thuật thực tế cũng được giới thiệu cho người dân**

Vấn đề: Phương pháp tách hạt cà phê đã được giới thiệu trong hội thảo nhưng sau khi tham gia hội thảo không có nông dân nào tự thực hiện.

Giải pháp: Sau khi một vài hộ nông dân đã được thử nghiệm tách vỏ cà phê bằng máy và tính toán lợi ích của nó thì một số hộ khác đã bắt đầu áp dụng tách vỏ cà phê.

Những hoạt động thực tế trong bước thứ 2 “ Phân Bokashi”

1: Tham quan hộ mô hình sản xuất giỏi tại Vườn Quốc gia Bạch Mã, tỉnh Thừa Thiên Huế

Ngày: 24/11 đến 30/11/ 2011

Mục đích: Giới thiệu phương pháp mới về ủ phân hữu cơ thông qua nông dân tiên tiến tại Vườn Quốc gia Bạch Mã cho nông dân tại hai xã vùng dự án.

Lý do người nông dân tại vùng dự án bị lôi cuốn bởi kỹ thuật ủ phân này:

- ⇒ Nông dân ở làng Khe Su, Vườn Quốc gia Bạch Mã đã sử dụng nguyên liệu mà ở huyện Mang Yang cũng có, phương pháp ủ phân hữu cơ và sử dụng phân hữu cơ để hiểu và dễ áp dụng.
- ⇒ Hiệu quả của phân bón Bokashi và than trấu lúa đã được giải thích bởi những nông dân tiên tiến tại vườn quốc gia Bạch Mã.
- ⇒ Kinh nghiệm của người nông dân tiên tiến là chìa khóa để những người nông dân khác chấp nhận học hỏi.

2: Giới thiệu kỹ thuật thông qua hội thảo tại 2 xã vùng dự án.

Mục đích: Trình diễn quy trình ủ phân hữu cơ Bokashi.

Phương pháp: Hội thảo được tổ chức trong vườn của nông dân chủ chốt. Người tham gia hội thảo là trưởng thôn và những người đã đi tham quan tại Vườn Quốc gia Bạch Mã.

Kết quả:

- ⇒ Sau hội thảo, một số người tham gia đã yêu cầu dự án hỗ trợ kỹ thuật trong thời gian đầu để họ áp dụng thử nghiệm.
- ⇒ Dự án sẽ hỗ trợ kỹ thuật ủ phân hữu cơ Bokashi cho tất cả những người tự chuẩn bị nguyên vật liệu.

Chìa khóa của sự tiếp cận: Kinh nghiệm thực tế tại vườn của nông dân chủ chốt có thể nâng cao động lực cho người dân trong làng tham gia.

3: Lập mô hình trình diễn về áp dụng phân bón Bokashi cho cây trồng

Mục đích: Kiểm tra hiệu quả của việc áp dụng phân Bokashi cho cây trồng.

Phương pháp: Người nông dân áp dụng phân bón Bokashi đúng phương pháp trên cây tiêu, cây cà phê. Thêm vào đó kỹ thuật tỉa cành cà phê và ươm giống cà phê cũng đã được dự án giới thiệu cho nông dân.

Kết quả:

- ⇒ Những thành viên tham gia tập huấn đã được học toàn bộ quy trình bón phân thông qua việc thực hành kỹ thuật và nhận thấy hiệu quả của phân bón Bokashi thông qua việc quan sát sự phát triển của mô hình thực tế.
- ⇒ Một số hộ nông dân đã bắt đầu áp dụng phân Bokashi trong vườn của họ.

4: Tờ thông tin

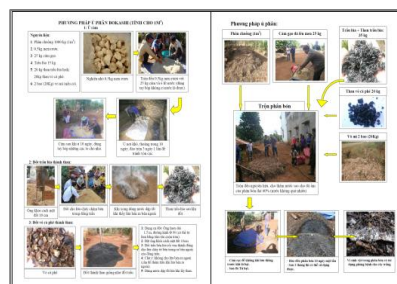
Mục đích: Chia sẻ thông tin kỹ thuật cho người dân trong làng

Nhóm mục tiêu: Chia sẻ cho những người không có cơ hội tham gia tập huấn, đặc biệt là phụ nữ. Đồng thời tờ thông tin còn có thể nhắc lại kỹ thuật cho những người đã tham gia tập huấn.

Mẫu của tờ thông tin: Sử dụng hình ảnh để tổng hợp những thông tin về kỹ thuật đã được giới thiệu trong hội thảo.

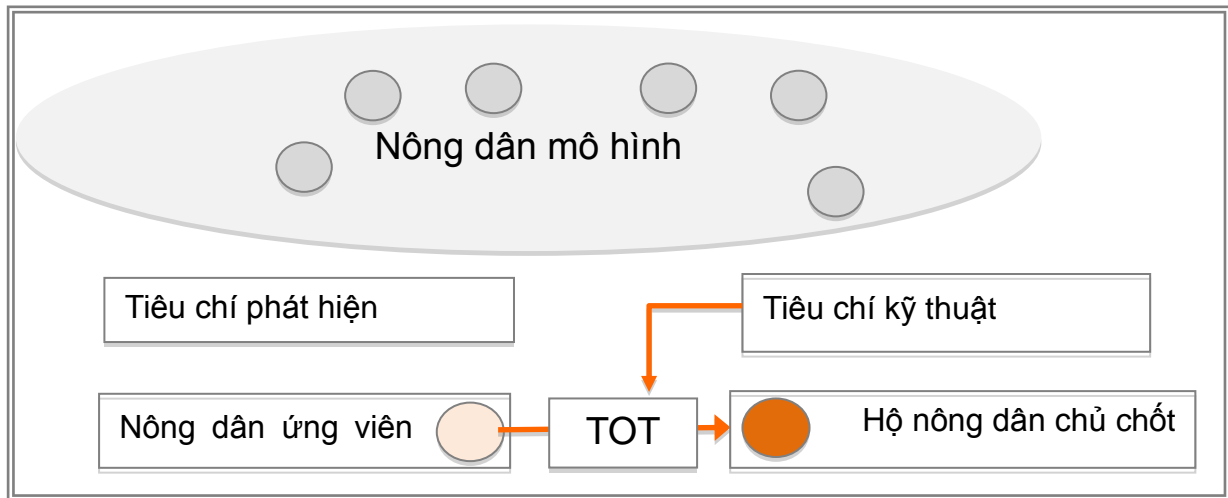
Tờ thông tin sử dụng những hình ảnh thân quen với người dân, đồng thời ép plastic để có thể bảo quản được lâu hơn.

Kết quả: Mặc dù tờ thông tin không giới thiệu được chi tiết những kỹ thuật trong tập huấn nhưng nó đã cung cấp cơ hội học tập cho những người không có cơ hội tham gia tập huấn.

BƯỚC 3 Phát hiện nông dân chủ chốt và tập huấn thành tiểu giáo viên

Mục đích của Bước 3: Nông dân chủ chốt được học kỹ thuật khi tham gia tập huấn, họ sẽ có khả năng mở rộng mô hình và giúp đỡ những nông dân khác cùng với cán bộ địa phương.

■ **Bài học 7:** Nông dân chủ chốt phải có đầy đủ kỹ thuật sản xuất tiên tiến và điều kiện sản xuất nông nghiệp tốt.

Trường hợp không thích hợp: Năm 2010, Ông Phuk được chọn làm mô hình trồng cỏ VA06 phục vụ chăn nuôi nhưng ông này đã không tận dụng được vườn cỏ đã trồng vì vị trí quá xa nhà, khó khăn cho việc thu hoạch.

Vườn cỏ của ông Phuk mặc dù được đầu tư nhưng không hiệu quả vì quá xa nhà, khó thu hoạch

Trường hợp thích hợp: Năm 2013, Ông Puih được chọn làm hộ mô hình thay cho ông Phuk vì: Khu vực trồng cỏ gần nhà và có đủ điều kiện nước tưới.

■ **Bài học 8:** Nông dân chủ chốt được chọn phải là những người luôn sẵn sàng giúp đỡ chia sẻ kiến thức cũng như kinh nghiệm cho những hộ nông dân khác không chỉ trong mà cả ngoài vùng dự án khi có yêu cầu.

Trường hợp không thích hợp: Anh Lit vốn thông minh và nhanh nhạy đã được chọn làm nông dân chủ chốt ngay từ lúc đầu. Là một hộ mô hình, anh ta được hỗ trợ và chuyển giao nhiều kỹ thuật sản xuất nông nghiệp. Tuy nhiên, anh này lại từ chối trở thành nông dân chủ chốt với lý do là anh ấy quá bận rộn nên không có thời gian làm hướng dẫn viên cho các lớp tập huấn nhân rộng mô hình ở các xã ngoài vùng dự án (là một trong những hoạt động quan trọng của dự án).

Anh Puih đang hướng dẫn ủ phân hữu cơ vi sinh Bokashi cho người dân tại xã Kon Chiêng, là xã ngoài vùng dự án

Trường hợp thích hợp: Cũng có những điều kiện tương tự như anh Lit, nhưng vì sẵn sàng làm hướng dẫn viên chuyển giao kỹ thuật nên anh Puih đã được chọn là nông dân chủ chốt.

Những tiêu chuẩn trong quá trình thực hiện bước 3

1: Tiêu chuẩn chọn hộ mô hình

- ✓ Nông dân chủ chốt phải là người thông thạo tiếng Bahnar và tiếng Kinh.
- ✓ Phải là người cầu tiến, luôn muốn học hỏi những tiến bộ khoa học kỹ thuật.
- ✓ Sau khi được tập huấn, nông dân chủ chốt phải tự áp dụng những kỹ thuật đó vào sản xuất nông nghiệp.
- ✓ Phải là người năng động và sẵn sàng chia sẻ kiến thức cũng như kinh nghiệm cho những hộ nông dân khác.

Vườn ươm tiêu giống của một Nông dân chủ chốt thực hiện sau khi anh này được tập huấn phương pháp

2: Tiêu chuẩn kỹ thuật trong tập huấn đào tạo Nông dân chủ chốt

Những Nông dân chủ chốt sẽ phải đạt được những tiêu chí này sau khi tham gia các đợt tập huấn

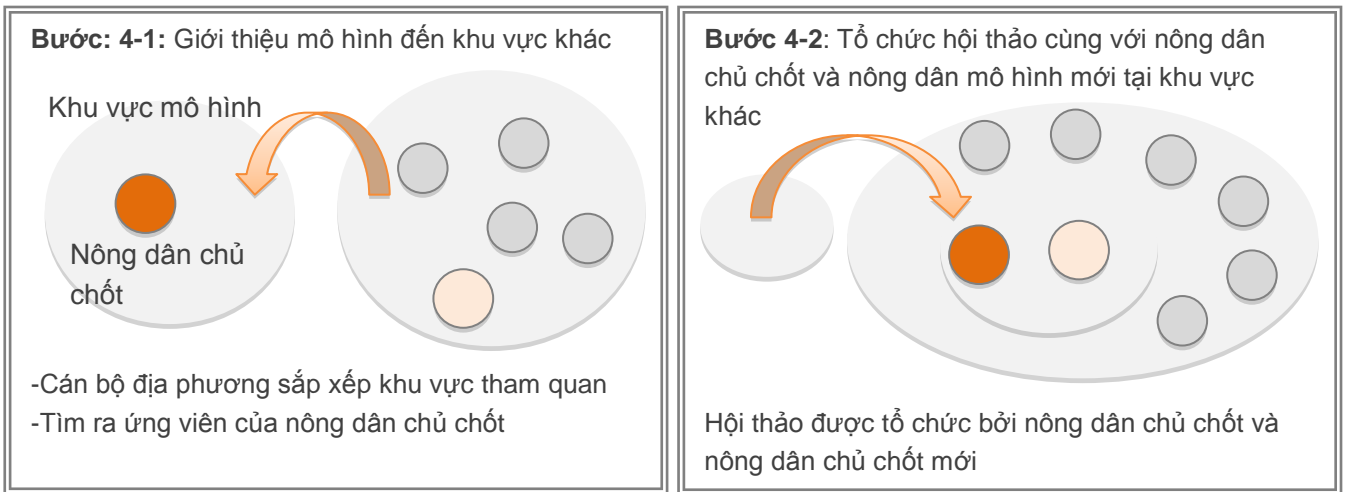
Nông dân chủ chốt đang học cách chọn dây giống để ươm tiêu

Ví dụ “Tiêu chuẩn kỹ thuật của ươm giống cây tiêu” được lập bởi cán bộ huyện.

	Kiểm tra quy trình kỹ thuật	Không đạt tiêu chuẩn	Đạt tiêu chuẩn	Ý kiến và ký tên của cán bộ huyện
1	Nông dân chủ chốt phải biết cách chọn dây tiêu để làm giống			
2	Biết cách chuẩn bị đất ươm từ những vật liệu cần thiết (đất, phân Bón, thuốc bảo vệ thực vật, than trấu lúa ...).			
3	Biết cách vào bầu đất			
4	Biết làm giàn che nắng và rào xung quanh cho vườn ươm			
5	Biết cách đào bầu, phân loại dây tiêu ươm tốt, xấu để có chế độ chăm sóc và bón phân phù hợp			

BƯỚC 4: Phổ biến, chia sẻ mô hình cùng nông dân chủ chốt

Mục tiêu của bước 4: Cán bộ địa phương kết hợp với nông dân chủ chốt để phổ biến mô hình. Thông qua đó nông dân chủ chốt mới ở khu vực khác được phát hiện.

Bài học 9: Nông dân chủ chốt cần tham gia vào hoạt động hội thảo mở rộng mô hình với vai trò là hướng dẫn viên chính.

Nguyên nhân: Người nông dân tin tưởng vào khả năng của nông dân chủ chốt thông qua việc quan sát, thực hành kỹ thuật và hiệu quả của việc áp dụng kỹ thuật. Đặc biệt là sự tự chia sẻ trong cộng đồng người đồng bào dân tộc thiểu số.

Bài học 10: Nông dân chủ chốt có thể tiếp tục chia sẻ kỹ thuật với những người nông dân khác thông qua thực hành kỹ thuật cũng như chăm sóc mô hình trình diễn.

Nguyên nhân: Nông dân chủ chốt tiếp tục thực hành kỹ thuật và hỗ trợ những nông dân lân cận trong cuộc sống hàng ngày chứ không chỉ trong hội thảo.

Bài học từ lớp học trên đồng ruộng (FFS) trong làng Chup – xã Lơ Pang

FFS trong dự án: Lớp học trên đồng ruộng là những người nông dân đã được nông dân chủ chốt lựa chọn.

[Bài học chủ yếu]

Tất cả thành phần tham gia câu lạc bộ FFS bao gồm cả phụ nữ và trẻ em có thể hiểu dễ dàng dưới sự giải thích của nông dân chủ chốt.

Câu lạc bộ FFS tại làng Chup là cơ hội chia sẻ kỹ thuật giữa người dân trong làng.

Lịch thời vụ được lập bởi các thành viên của câu lạc bộ FFS

Buổi học tiếp theo được các thành viên tự thảo luận và quyết định

Nông dân chủ chốt trình diễn kỹ thuật cho những nông dân khác

Các thành viên thực tập kỹ thuật

Bước 4-1: Giới thiệu của nông dân chủ chốt cho những người nông dân khác.

Trong trường hợp giới thiệu mô hình tới khu vực khác, cán bộ địa phương tổ chức tham quan tại mô hình của nông dân chủ chốt để chia sẻ kỹ thuật và lợi ích của mô hình cho những nông dân tại khu vực khác, đồng thời phát hiện nông dân chủ chốt mới.

Hội thảo được tổ chức trong tháng 3 năm 2013 tại nhà ông Plinh, xã Kon Thụp.

Mục đích: Nhằm chia sẻ mô hình cho những nông dân là thành phần tham gia lần đầu tiên. Họ là thành viên của lớp kỹ năng sống tại làng Chưp xã Lơ Pang.

Kết quả:

- Thành phần tham gia hội thảo nhận ra được hiệu quả của những kỹ thuật mà nông dân chủ chốt (Ông Plinh) đã thực hiện trên vườn tiêu.
- Một số người trong hội thảo đã đề xuất rằng họ muốn ông Plinh hướng dẫn một số kỹ thuật quan trọng cho họ.
- Một số ứng viên đã được ông Plinh và cán bộ địa phương lựa chọn thành nông dân chủ chốt mới.

Sau hội thảo ông Plinh (nông dân chủ chốt) đã chuyển giao kỹ thuật cho nông dân chủ chốt mới tại làng Chưp.

Bước 4-2: Hội thảo ở xã khác với sự hỗ trợ của nông dân chủ chốt

Sau khi tham quan mô hình của nông dân chủ chốt, nông dân ở xã khác bắt đầu xây dựng mô hình trong làng của mình dưới sự hỗ trợ của nông dân chủ chốt và cán bộ địa phương.

Ngày: 25 tháng 2 năm 2013 tại làng Đăk Trok, xã Đăk Ya.

Người nông dân chủ chốt mới: Ông Khuch làng Đăk Trok, Đăk Ya

Nông dân chủ chốt: Ông Plinh, làng Sơ Bir, xã Kon Thụp

Cán bộ phòng nông nghiệp huyện: Bà Dung

Mục đích:

Chuyển giao kỹ thuật ủ phân hữu cơ và kỹ thuật ươm tiêu.

Kết quả:

- Người nông dân chủ chốt (Ông Plinh) chuyển giao kỹ thuật bằng việc thực hành trên thực tế đồng ruộng với những người dân trong làng tham gia.
- Ông Plinh giải thích kỹ thuật bằng ngôn ngữ Bahnar.

Ông Plinh hướng dẫn ủ phân cho người tham gia, bà Dung xúc tác ông Plinh và người tham gia khi cần thiết.

Sau hội thảo này 5 người tham gia tập huấn đã bắt đầu tự áp dụng chế biến phân hữu cơ bằng chính số tiền đầu tư của họ.

*CƠ QUAN HỢP TÁC QUỐC TẾ NHẬT BẢN
Dự án Hợp tác kỹ thuật Nâng cao năng lực Phát triển Nông
nghiệp và Nông thôn có sự tham gia của người dân
để giảm nghèo ở khu vực Tây Nguyên.*

Mọi ý kiến thắc mắc xin vui lòng liên hệ:

Ban quản lý dự án JICA Mang Yang * UBND huyện Mang Yang - tỉnh Gia Lai

Tel/ Fax: (84-59) 3839458 * Email: jicavn.my.office@gmail.com

Website: <http://www.jica.go.jp/project/vietnam/0701971/index.html>